

ΟΜΙΛΙΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΖΕΤΑΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΙΔΟΥ

ΜΕ ΤΙΤΛΟ

«Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και Κοινωνική Πολιτική»

ΣΕ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΠΕΟ

ΤΕΤΑΡΤΗ 26 ΜΑΡΤΙΟΥ 2014 ΚΑΙ ΩΡΑ 9.15 Π.Μ.

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΓΓΥΗΜΕΝΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Θέλω να σας ευχαριστήσω θερμά για την πρόσκληση που μου απευθύνετε να μιλήσω στο εργαστήριο που οργανώνει η ΠΕΟ και να σας συγχαρώ γιατί βάζετε το εξαιρετικά επίκαιρο θέμα στην ημερήσια διάταξη.

Σήμερα χρειαζόμαστε όσο ποτέ άλλοτε να πορευθούμε ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ για το καλό του τόπου και του λαού μας.

Γνωρίζετε πολύ καλά και το ζουν, οι απλοί πολίτες, ότι η περίοδος που διανύουμε είναι από πλευράς οικονομικής και κοινωνικής η πιο δύσκολη που αντιμετώπισε ποτέ η Κύπρος από την εποχή της τραγωδίας του '74. Το σύνολο της κοινωνίας έχει επηρεαστεί αρνητικά. Πολύ περισσότερο όμως έχουν επηρεαστεί οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και οι άνθρωποι που εξαιτίας της οικονομικής κρίσης τα τελευταία τουλάχιστον 4 χρόνια βρέθηκαν χωρίς δουλειά.

Αγαπητοί φίλες και φίλοι

Η εισαγωγή του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος είναι ο ακρογωνιαίος λίθος για τη μεταρρύθμιση του κοινωνικού κράτους στην Κύπρο.

Η συνολική μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας αποτελεί μια από τις προεκλογικές δεσμεύσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας αλλά και υποχρέωση της Κύπρου με βάση το Μνημόνιο. Η επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος και η αύξηση των αναγκών κοινωνικής στήριξης και αλληλεγγύης έχει θέσει τη μεταρρύθμιση αυτή σε άμεση προτεραιότητα.

Ένα εξορθολογισμένο και παραγωγικό σύστημα Κοινωνικής Πρόνοιας πρέπει να χαρακτηρίζεται από την άμεση και ουσιαστική στήριξη του πολίτη που πραγματικά έχει ανάγκη αυτής της στήριξης για τη διαβίωση του, ιδιαίτερα μέσα στις συνθήκες αυξημένης ανεργίας και στις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που βιώνουμε σήμερα.

Ένα εξορθολογισμένο και παραγωγικό σύστημα πρόνοιας πρέπει να κάνει τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων των φορολογουμένων.

Είναι ευθύνη μας να ανταποκριθούμε στο **καθολικό αίτημα** της κοινωνίας που υποβάλλεται σήμερα σε θυσίες και ζητά από την πολιτεία αυτές **οι θυσίες να «πιάσουν τόπο»**.

Αυτό είναι το ζητούμενο σήμερα και αυτό καθοδηγεί την πολιτική μας!

Το σύστημα που λειτουργεί σήμερα στη Κύπρο παρουσιάζει πολλά μειονεκτήματα που δεν του επιτρέπουν να ανταποκριθεί στο στόχο του και να σταθεί αρωγός στους πολίτες που έχουν ανάγκη στήριξης.

Το υφιστάμενο σύστημα χαρακτηρίζεται από

- διασπορά στη διαχείριση των επιδομάτων μεταξύ διαφόρων φορέων
- έλλειψη επαρκούς στόχευσης πολλών επιδομάτων
- κάλυψη της ίδιας ανάγκης από πολλά διαφορετικά επιδόματα
- χρονοβόρες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν

Το ύψος των επιδομάτων που παρέχονται, τα κριτήρια για την παροχή τους και οι διαδικασίες που ακολουθούνται πολλές φορές οδηγούν στην καταβολή επιδομάτων σε πολίτες που δεν τα έχουν ανάγκη, και σε κάποιες περιπτώσεις σε εξάρτηση από αυτά.

Παράλληλα υπάρχουν άνθρωποι και οικογένειες που πραγματικά έχουν ανάγκη στήριξης και δεν τυγχάνουν επαρκούς βοήθειας.

Ο συνδυασμός αυτών των στοιχείων, μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι είναι ευθύνη και υποχρέωση της πολιτείας, να αλλάξουμε!

Γι' αυτό η Κυβέρνηση προχωρεί τάχιστα στην μεταρρύθμιση του Συστήματος Πρόνοιας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Θέλουμε να διασφαλιστεί για κάθε πολίτη ή οικογένεια ένα ελάχιστο επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης στη βάση κριτηρίων που αφορούν το εισόδημα, την περιουσία, τη σύνθεση της οικογένειας και τυχόν εξειδικευμένες ανάγκες.

Η πολιτική για το ΕΕΕ είναι μια προοδευτική πολιτική.

Είναι μια πολιτική που εμπεδώνει με έργα – όχι με λόγια, το αίσθημα κοινωνικής δικαιοσύνης στις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που βιώνει ο τόπος.

Είναι μια πολιτική που διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη προς τους λιγότερο προνομιούχους.

Ποιοι είναι οι βασικοί στόχοι αυτής της μεταρρύθμισης;

Οι βασικοί στόχοι είναι

- Η εισαγωγή ενός συστήματος το οποίο θα παρέχει ένα **ύστατο δίκτυ προστασίας** σε όσους το έχουν πραγματικά ανάγκη.
- Η κατοχύρωση του θεμελιώδους ανθρώπινου δικαιώματος του κάθε πολίτη για **αξιοπρεπή διαβίωση**.
- Η εξασφάλιση ενός **ελάχιστου εισοδήματος** σε κάθε άτομο που δεν διαθέτει επαρκείς πόρους συντήρησης.

Πώς θα επιτύχουμε τους στόχους μας;

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν με

1. **τον εξορθολογισμό** των επί μέρους επιδομάτων που θα παρέχονται και την ανάθεση της ευθύνης για το σχεδιασμό και διαχείρισή τους σε ένα και μοναδικό φορέα, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έτσι θα επιτευχθεί η

απαραίτητη βελτίωση στο προγραμματισμό, συντονισμό, παρακολούθηση και έλεγχο του όλου συστήματος.

(Εξαιρέση θα αποτελέσουν τα προγράμματα στήριξης που αφορούν τους πρόσφυγες τα οποία θα παραμείνουν στην ευθύνη του Υπουργείου Εσωτερικών και τα προγράμματα για τους φοιτητές που θα παραμείνουν στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.)

2. **τη βελτίωση της στόχευσης** των επιδομάτων με αντικειμενικά κριτήρια και στη βάση επιστημονικών μελετών και τεκμηριωμένων στοιχείων.
3. **τη αναμόρφωση** του όλου συστήματος με τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εξάρτηση από τα επιδόματα με την παράλληλη παροχή κινήτρων για ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας.

Ακρογωνιαίος λίθος της νέας πολιτικής πρόνοιας είναι το Εγγυημένο Ελάχιστο Εισόδημα (ΕΕΕ) το οποίο στόχος είναι να αντικαταστήσει το υφιστάμενο δημόσιο βοήθημα.

Το ΕΕΕ θα εγγυάται την αξιοπρεπή διαβίωση των πολιτών του Κράτους, όταν οι ίδιοι αδυνατούν να παρέχουν στον εαυτό τους και στην οικογένεια τους τα απαραίτητα προς το ζην.

Αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Μια πολύ σημαντική πτυχή είναι ο υπολογισμός του ΕΕΕ, ώστε να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές και τους στόχους που έχουμε θέσει.

Το όριο αξιοπρεπούς διαβίωσης, και κατά συνέπεια το ύψος του ΕΕΕ, θα υπολογίζεται αφού ληφθούν υπόψη οι βασικές ανάγκες όπως αυτές προκύπτουν από τη μελέτη για τον καταρτισμό του καλαθιού για αξιοπρεπή διαβίωση που διεξήγαγε το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Τη μελέτη αυτή την έκανε το Υπουργείο μας σε συνεργασία με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, τη Στατιστική Υπηρεσία, άλλες αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, επαγγελματικούς συνδέσμους και ακαδημαϊκούς.

Επιπρόσθετα, πέραν του ποσού για κάλυψη των βασικών αναγκών, στο ΕΕΕ θα υπάρχει πρόνοια για κάλυψη:

- των αναγκών στέγασης στις περιπτώσεις που ο αιτητής ενοικιάζει ή πληρώνει τόκους δανείου για την οικία στην οποία διαμένει
- των δημοτικών και άλλων παρόμοιων φόρων που το κάθε πρόσωπο ή η κάθε οικογένεια καλείται να καταβάλει
- τυχόν έκτακτων αναγκών που δεν μπορούν να προβλεφθούν εκ των προτέρων, όπως για παράδειγμα την ανάγκη για επείγουσες επιδιορθώσεις στην κατοικία του δικαιούχου

Το ύψος του Εγγυημένου Ελάχιστου Εισοδήματος θα αναθεωρείται τουλάχιστο μια φορά το χρόνο, εκτός αν υπάρχουν κάποιες άλλες ιδιαίτερες συνθήκες που να αιτιολογούν την πιο συχνή αναθεώρηση του.

Το ποσό που θα παρέχεται ως ΕΕΕ θα εξαρτάται από το μέγεθος και τη σύνθεση της οικογένειας. Διαφορετικό θα είναι το ποσό αυτό για μια μονομελή οικογένεια, για μια οικογένεια με παιδιά κάτω των 14 ετών και για μια οικογένεια με παιδιά άνω των 14 ετών. Θα καθορίζεται πρώτα το αναγκαίο ελάχιστο ποσό για μια μονομελή οικογένεια και ακολούθως, με βάση διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, θα υπολογίζονται για κάθε πρόσθετο μέλος της οικογένειας τα επιπλέον αναγκαία ποσά.

Το ποσό που θα καταβάλλεται στον δικαιούχο θα προκύπτει από την αφαίρεση του οικογενειακού μηνιαίου εισοδήματος από το ΕΕΕ που θα υπολογιστεί για το συγκεκριμένο τύπο οικογένειας.

Ο σχεδιασμός του ΕΕΕ στηρίχθηκε σε κοινωνικούς και οικονομικούς στόχους, τους οποίους το Υπουργείο θα μοιραστεί με τους εταίρους του στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου που θα αρχίσει σύντομα.

Η επίτευξη των κοινωνικών και οικονομικών στόχων θα αξιολογείται με τη χρήση συγκεκριμένων δεικτών μέτρησης του αποτελέσματος. Αναπόσπαστο μέρος του σχεδιασμού αποτελεί επίσης η αξιολόγηση των επιπτώσεων κάθε ενός από τα διάφορα σενάρια που επεξεργάζεται το Υπουργείο πάνω στη φτώχεια, την κατανομή των εισοδημάτων και στα κίνητρα για εργασία.

Ποιοι θα είναι δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος;

Εδώ έγκειται η ουσία της νέας κοινωνικής μας πολιτικής.

Εδώ αποκτά πλήρες περιεχόμενο η συλλογική μας προσπάθεια.

- Δικαιούχοι για το ΕΕΕ θα είναι όλοι όσων τα εισοδήματα βρίσκονται κάτω από το όριο της αξιοπρεπούς διαβίωσης, ανεξάρτητα αν τα εισοδήματα αυτά προέρχονται από την εργασία ή αν αυτοί είναι άνεργοι ή συνταξιούχοι ή αυτοεργοδοτούμενοι.
- Το κοινωνικό δίκτυ προστασίας θα καλύπτει εξίσου όσους δεν έχουν κανένα εισόδημα αλλά και όσους, παρ' όλες τις προσπάθειες τους, δεν κερδίζουν ικανοποιητικό εισόδημα από τη εργασία τους για την αξιοπρεπή τους διαβίωση.
- Στο πρόγραμμα ΕΕΕ, θα μπορούν να κάνουν αίτηση άνεργοι, περιλαμβανομένων των ληπτών ανεργιακού επιδόματος αν το ύψος του δεν καλύπτει τις βασικές τους ανάγκες, συνταξιούχοι με σύνταξη κάτω του ορίου των βασικών αναγκών αλλά και εργαζόμενοι με εισοδήματα που δεν είναι ικανά να τους εξασφαλίσουν αξιοπρεπή διαβίωση.

Για την παροχή του ΕΕΕ θα υπάρχουν **συγκεκριμένα κριτήρια** ως προς το ύψος της κινητής, ακίνητης αλλά και χρηματικής περιουσίας των αιτητών.

Θα διενεργούνται επίσης **αυστηροί έλεγχοι** για εντοπισμό τυχόν περιπτώσεων εκμετάλλευσης του συστήματος.

Μια νέα θεμελιώδης, σύγχρονη και προοδευτική πολιτική, χρειάζεται επίσης να αντιμετωπίζει την «παγίδα» στο επίδομα. Η εργασία είναι συνώνυμη με την αξιοπρέπεια των ανθρώπων, την καλύτερευση της ζωής τους, τη συμμετοχή τους

στην κοινωνική ζωή. Είναι ευθύνη μας ως πολιτεία να στηρίξουμε ενεργά αυτή τη διάσταση!

Οι πολίτες που θα στηρίζονται από το ΕΕΕ θα πρέπει ενεργά και αποδεδειγμένα να επιδιώκουν καλυτέρευση της οικονομικής τους κατάστασης με συνεχή συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης, εκπαίδευσης και άλλα προγράμματα ενεργητικής απασχόλησης.

Με την εισαγωγή των Προγραμμάτων Ενεργητικής Απασχόλησης, η μεταρρύθμιση του Κράτους Πρόνοιας μέσω του ΕΕΕ, αποκτά **πλήρες περιεχόμενο**.

Όταν κάποιος πολίτης εντάσσεται στο πρόγραμμα ΕΕΕ, αμέσως θα αυξάνεται και η ένταση των προσπαθειών του Κράτους για ενεργοποίηση του και ένταξη ή επανένταξη του στην αγορά εργασίας. Η στήριξη του Κράτους μέσα από προγράμματα κατάρτισης, παροχής ευκαιριών εργοδότησης και κοινωνικής ενσωμάτωσης θα είναι συνεχής και εντατική.

Ο πρωταρχικός στόχος της Πολιτείας μας είναι να επανεντάσσει με ενεργό τρόπο τους πολίτες της στην αγορά εργασίας. Όχι να δημιουργεί συνθήκες παγίδευσης τους σε επιδόματα. Προς αυτή την κατεύθυνση θα μετατοπιστεί και σημαντικό βάρος της νέας πολιτικής Κοινωνικής Πρόνοιας, δημιουργώντας και εντάσσοντας στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, απόκτησης εργασιακής πείρας αλλά και τοποθέτησης σε εργασία, ειδικότερα για τους πολίτες που θα τυγχάνουν στήριξης από το πρόγραμμα ΕΕΕ.

Επιδόματα πέραν του ΕΕΕ

Με το πρόγραμμα του Εγγυημένου Ελάχιστου Εισοδήματος, θα συνυπάρχουν και τα κοινωνικά προγράμματα που παρέχουν στήριξη για πρόσθετες ανάγκες των πολιτών που δεν θα καλύπτονται από το ΕΕΕ, όπως προγράμματα για στήριξη των προσφύγων, των φοιτητών, των οικογενειών με παιδιά και των ατόμων με αναπηρίες.

Παράλληλα η καταβολή του ανεργιακού επιδόματος για ένα εξάμηνο θα συνεχίσει να ισχύει στο ίδιο ύψος.

Μέχρι κάποιος να βρει εργασία η οποία θα του αποφέρει ικανοποιητικά εισοδήματα για να ζει αξιοπρεπώς, θα δικαιούται συμπλήρωμα από το ΕΕΕ.

Το νέο σύστημα θα εφαρμοστεί από την 1^η Ιουλίου 2014.

Ήδη το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ευρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο υλοποίησης των δράσεων τόσο για τη διαμόρφωση του ΕΕΕ όσο και τον εξορθολογισμό των υπόλοιπων επιδομάτων.

Σύντομα θα θέσει τις προτάσεις του ενώπιον των κοινωνικών εταίρων και άλλων επηρεαζόμενων φορέων στο πλαίσιο κοινωνικού διαλόγου.

Συγκεκριμένα

1. Έχει ολοκληρωθεί ο καταρτισμός του καλαθιού για αξιοπρεπή διαβίωση και η διαμόρφωση των μηχανισμού ελέγχου εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων
2. Βρίσκεται σε εξέλιξη η διαμόρφωση της νομοθεσίας που θα διέπει την παροχή του ΕΕΕ
3. Δημιουργείται η απαραίτητη βάση δεδομένων και η εγκατάσταση και λειτουργία μηχανογραφικού συστήματος
4. Διαμορφώνεται η στρατηγική και το πρόγραμμα ενημέρωσης των πολιτών και των εμπλεκόμενων φορέων
5. Ολοκληρώθηκε η μελέτη για τις απαραίτητες οργανωτικές αλλαγές και άρχισε η υλοποίηση των σχετικών δράσεων, όπως η εξασφάλιση κατάλληλων υποστατικών για τη στέγαση της υπηρεσίας του Υπουργείου που θα διαχειρίζεται τα επιδόματα, ο σχεδιασμός διαδικασιών και εντύπων και η μεταφορά και εκπαίδευση προσωπικού,

Όπως ανάφερα και προηγουμένως σύντομα το Υπουργείο θα καλέσει σε κοινωνικό διάλογο όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, Κοινωνικούς Εταίρους, Οργανωμένους Φορείς και άλλους επηρεαζόμενους.

Προσβλέπουμε στη θετική και εποικοδομητική συμβολή όλων ώστε η όλη προσπάθεια να στεφθεί με επιτυχία προς όφελος των συμπολιτών μας που σήμερα έχουν τόσο ανάγκη στήριξης και αλληλεγγύης.

Αγαπητοί φίλες και φίλοι,

Σας ανέφερα στην αρχή ότι η συνολική μεταρρύθμιση του Κράτους Πρόνοιας ήταν στο προεκλογικό πρόγραμμα του Προέδρου Αναστασιάδη. Περιελήφθη επίσης στο Μνημόνιο. Καμία από τις δύο αυτές υποχρεωτικές πολιτικές δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη δική μας υποχρέωση και ευθύνη απέναντι στην κοινωνία και τους συμπολίτες μας που έχουν ανάγκη.

Το ΕΕΕ είναι μια σύγχρονη προοδευτική πολιτική.

Ανταποκρίνεται στις επείγουσες ανάγκες και τις συνθήκες που δημιουργήθηκαν, που μας βρήκαν απροετοίμαστους και οξύνθηκαν από την οικονομική κρίση.

Είναι δική μας απόφαση να αλλάξουμε!

Είναι δική μας απόφαση να μεταρρυθμίσουμε το Κοινωνικό Κράτος Πρόνοιας.

Θα το πετύχουμε!

Διαγραμματικά το σύστημα κοινωνικών παροχών έχει ως ακολούθως:

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

1	Εγγυημένο Ελάχιστο Εισόδημα (ΕΕΕ)
	Ενοίκιο (χωρίς ιδιόκτητη κατοικία)
	Τόκοι αποπληρωμής δανείου (με ιδιόκτητη κατοικία)
	Δημοτικοί ή άλλοι παρόμοιοι φόροι
	Έκτακτες ανάγκες

Πρόσθετες Παροχές

1	Επίδομα Τέκνου
2	Επιδόματα Αναπηρίας

Υπουργείο Εσωτερικών

1	Σχέδια για Πρόσφυγες
---	-----------------------------

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

1	Σχέδια για Φοιτητές
---	----------------------------